

**МОДЕЛЬНА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
«МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ: АКОРДЕОН (ФАХОВИЙ)»
1–4 КЛАСИ
ДЛЯ МУЗИЧНИХ ЛІЦЕЇВ**

*Рекомендовано науково-методичною радою
Державного науково-методичного центру змісту культурно-мистецької освіти
Протокол № 1 від «03» квітня 2026 р.*

**Укладач модельної навчальної програми
«МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ: АКОРДЕОН (ФАХОВИЙ)»:**

Сарапульцев спеціаліст другої категорії, викладач народного відділу
Юрій Одеського державного музичного ліцею імені професора
Володимирович П. С. Столярського

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Модельна навчальна програма «МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ: АКОРДЕОН (ФАХОВИЙ)» для учнів 1–4 класів (далі – *модельна навчальна програма*) розроблена для учнів музичних ліцеїв з урахуванням вимог, передбачених Стандартом початкової музичної освіти, що здобувається одночасно з початковою та базовою середньою освітою (наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 29.07.2024 № 524) та Типовою освітньою програмою для 1–9 класів музичних ліцеїв (наказ Міністерства культури України від 29.08.2024 № 616).

Модельна навчальна програма передбачає розвиток природних здібностей, обдарувань учнів з урахуванням їхніх вікових можливостей, інтересів і потреб, а також сучасних тенденцій у виконавському мистецтві. Змістом навчального предмета є система теоретичних знань та практичних вмінь, яка забезпечить оволодіння *навичками гри на акордеоні учнями інструментальних відділів*. Опанування модельної навчальної програми спрямовано на формування в учнів початкових навичок гри на акордеоні як фахових мистецьких компетентностей, достатніх для продовження навчання на другому етапі початкової мистецької освіти.

Модельна навчальна програма визначає мету, завдання та принципи навчання, обумовлені особливостями вивчення навчальної дисципліни, перелік основних компетентностей, пропонує рекомендовані форми та засоби для поточного та підсумкового контролю, рекомендації щодо їх проведення та окреслює критерії оцінювання рівня досягнень та результатів навчання, орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів.

Нормативний зміст навчання спирається на традиції та досвід українських та західноєвропейських викладацьких та виконавських шкіл та методик гри на акордеоні. Зміст модельної навчальної програми враховує потреби особистості учнів у творчому самовираженні, набуття ними емоційного та естетичного досвіду, розвитку образного мислення, можливість застосовувати набуті знання й навички для творчої самореалізації, а також включає можливість використовувати викладачеві в єдиному освітньому процесі компетентності, набуті під час вивчення учнями теоретичних дисциплін (теорії музики, сольфеджіо тощо) та з ансамблю.

Метою модельної навчальної програми є гармонійний розвиток індивідуальних здібностей учнів, розвиток музичного слуху, музичної пам'яті, відчуття ритму, інтонування, формування основних знань та навичок гри на акордеоні, а також підготовка учнів до виконання музичних творів на інструменті, формування базових виконавських компетентностей.

Реалізація модельної навчальної програми має здійснюватися відповідно до мети та обов'язкових результатів навчання. Формування психічної та соціально-психологічної сфери особистості, засобами музичного виховання, спирається на стимулювання когнітивного розвитку учнів, який полягає у змінах, що відбуваються у сприйнятті, пам'яті (зорова, м'язова та слухова), музичному мисленні, уяві тощо. Психоемоційний компонент передбачає розвиток особистості, емоцій і почуттів, моделей поведінки. В умовах занять музикою психічна та соціально-психологічна сфери особистості формується за

умови застосування компетентнісного, діяльнісного підходів, відповідних методик роботи з учнями, викладання, гри на акордеоні.

Реалізація змісту навчання передбачає виконання таких завдань:

– оволодіння учнем комплексом професійних навичок гри на акордеоні з вільною постановкою та правильною посадкою, якісним звуком та рівною інтонацією;

– усвідомлення зв'язку правильно сформованих ігрових рухів, якісного звуковидобування;

– робота над загальною поставою учня, відпрацювання ігрових рухів, формування самоконтролю над м'язовим відчуттями, робота над розвитком координації рухів правої та лівої руки;

– робота над якісним звуковидобуванням і чистотою інтонації, формування уявлень про якісний звук, робота над тембром звука;

– формування нових знань, вмінь та навичок для розвитку в учня вміння створювати музичні образи через застосування засобів музичної виразності;

– розвиток художньо – образного мислення за допомогою формування вміння емоційно сприймати і відтворювати на інструменті музичні твори;

– формування потреби в постійному розвитку і розширенні культурного світогляду та вишуканого музичного смаку, цікавості до акордеонного виконавства та музичного мистецтва загалом, спонукання до виявів патріотичних почуттів, формування потреби до активної участі в освітньому процесі, здатності вступати в комунікацію з іншими викладачами та учнями;

– формування вміння свідомо та якісно виконувати самостійні домашні завдання і розуміння своєї відповідальності за наявність результату, робота над концентрацією уваги;

• розвиток навички читання нот з листа, практичне використання знань музичної грамоти, вмінь та навичок гри під час формування вміння точно відтворити на акордеоні незнайомий текст;

• всебічний розвиток особистості учня, розвиток його творчої ініціативи, формування самостійного музичного мислення;

• робота над артистизмом, вмінням поводитися на сцені (вмінням опанувати себе і триматися під час концертного виступу, сценічною витримкою).

Мета вивчення навчального предмета «МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ: АКОРДЕОН (ФАХОВИЙ)» – розвиток фахових компетентностей початкового рівня, а саме:

1) **виконавська компетентність:** здатність виконувати сольо, зокрема публічно, інтерпретувати музичні твори відповідної складності, провадити самостійно репетиційний процес;

2) **музична теоретико-практична компетентність:** розвиток музичного слуху, пам'яті, інтелекту – здатність інтонувати, розпізнавати, структурувати, аналізувати, систематизувати, відтворювати, моделювати музичні побудови, здатність практично застосовувати комплекс знань, умінь та навичок з музично-теоретичних навчальних предметів;

3) **загальномузична компетентність:** здатність розуміти, розпізнавати, називати, характеризувати засоби музичної виразності, жанри, форми творів народної та академічної музики, форми та види музичного виконавства.

Компетентності, які мають бути сформовані:

Виконавська компетентність:

Знати:

1. Музичні тексти творів навчального репертуару.
2. Основні виконавські рухи і прийоми, правила виконавської постави під час гри на акордеоні.
3. Основи будови та принципи роботи акордеона.
4. Особливості виконавського апарату під час гри на акордеоні.
5. Правила звуковидобування під час гри на акордеоні.

Уміти:

1. Застосовувати під час виконання музичних творів опановані ігрові рухи.
2. Демонструвати точність інтонування, виконання штрихів, інших засобів музичної виразності.
3. Застосовувати слуховий контроль як метод роботи над інтонуванням під час вивчення та виконання музичного твору.
4. Відтворювати на акордеоні нотні тексти (твори або партії) з дотриманням редакторських позначок.
5. Читати з листа прості музичні тексти.
6. Самостійно опрацьовувати розібрані під наставництвом викладача музичні твори.
7. Аналізувати власні незначні виконавські труднощі та знаходити їх рішення за допомогою викладача.

Мати навички:

1. Стійкої виконавської поведінки.
2. Розпізнавання та відтворення художньо-стилістичних особливостей музичних творів.
3. Застосування прийомів виконання в межах модельної навчальної програми та в правильній поставі.
5. Виконання технічних вправ відповідної складності.
6. Чистоти інтонування під час виконання вивчених музичних текстів.
7. Емоційного виконання музичних творів відповідно до їх характеру та образності.
8. Самостійного корегування власних простих виконавських труднощів.

Розуміти:

1. Музично-виконавські терміни.
2. Художньо-образний зміст виконуваних музичних творів.
3. Цінність виконання української академічної, народної (в обробках та автентичної) музики для виховання українського професійного музиканта.
4. Важливість самоорганізації та самостійної роботи поза навчальним класом для досягнення успіхів у навчанні.
5. Необхідність подальшого навчання на другому етапі початкової мистецької освіти.

Ставлення:

1. Пишається собою як представником української музичної виконавської спільноти.

2. Поважає думку викладача, дослухається до зроблених ним / нею конструктивних зауважень до результатів опанування модельної навчальної програми, прагне їх врахувати.

3. Виявляє цікавість до навчання та усіх форм музичного виконавства відповідно до вимог програми.

4. Поводиться відповідально під час навчання та самостійної підготовки, виявляє повагу до викладачів.

Музична теоретико-практична компетентність:

Знати:

1. Основи музичної грамоти та музично-теоретичну термінологію в межах модельної навчальної програми.

2. Правила запису вивчених знаків нотного письма (музична графіка).

3. Правила, принципи та можливості простих побудов (музичний синтаксис).

4. Елементи музичної фонетики та морфології в межах модельної навчальної програми.

5. Засоби музичної виразності та їх вплив на характер музичного твору.

Уміти:

1. Виконати на акордеоні прості ритмічні малюнки, темпи, відповідно до вимог модельної навчальної програми.

2. Відтворювати вивчені ритмічні малюнки у відповідних темпах.

Мати навички:

1. Розпізнавання в музичному тексті вивчених елементів музичної фонетики, морфології та синтаксису.

2. Відтворення на акордеоні запропонованих інтервалів, акордів, ладів, одноголосних музичних побудов.

3. Відтворення на акордеоні мелодій, нескладних ритмічних малюнків, гам, інтервалів, акордів, акордових послідовностей.

4. Виконання автентичних народнопісенних зразків.

Розуміти:

1. Важливість музично-теоретичних знань для формування майбутнього музиканта.

2. Значення засобів та елементів музичної мови для відтворення художніх образів у музичних творах, зв'язок між змістом та музично-виразовими засобами у творенні відповідної образності.

3. Власні можливості у створенні простих музичних побудов.

Ставлення:

1. Демонструє відповідальність та сумлінність у виконанні завдань, виявляє власну творчу ініціативу.

2. Виказує зацікавлення до вивчення гри на акордеоні.

3. Виявляє готовність до публічного демонстрування гри на акордеоні.

Загальномузична:

Знати:

1. Базові поняття музики як звукового виду діяльності людини та виду мистецтва.

2. Первинні музичні жанри (пісня, танець, марш, хорал), ключові ознаки їх музичної мови.

3. Музичні твори та їх авторів відповідно до навчального репертуару.

4. Засоби музичної виразності та виконавські засоби: назви вокальних голосів та музичних інструментів, їх групи, види музичних колективів (ансамбль, хор, оркестр).

5. Роди, види і жанри української народної музики та їхні характеристики.

6. Основні склади музики: монодичний, гомофонно – гармонічний, хоральний, поліфонічний.

7. Зразки української народної музики.

8. Основні ознаки виконавської культури усної і писемної музичної традиції, різних видів мистецтв, вокальної та інструментальної музики;

9. Різницю між фольклорною та академічною традицією.

Уміти:

1. Слухати музику, проводити нескладний аналіз (визначати провідні елементи музичної мови, виконавські засоби втілення музичного образу та змісту).

2. Впізнавати раніше вивчені музичні твори; групувати прослухані музичні твори за спільними ознаками та образно тематичними групами.

3. Визначати візуально та на слух вивчені групи та окремі музичні інструменти.

4. Визначати первинні музичні жанри.

5. Орієнтуватися в елементах графічної фіксації музичного твору (назва, автор, настрій, темп, виконавський склад).

6. Правильно тлумачити, вимовляти і писати вивчені музичні терміни в межах модельної навчальної програми.

Мати навички:

1. Аудіювання (слухання) музики, розмірковування та висловлювання щодо прослуханих музичних творів або їх фрагментів.

2. Розпізнавання характерних елементів музичної мови, виконавських засобів втілення музичного образу.

Розуміти:

1. Музику як один з видів мистецтв, її значення і роль у житті людини та народу.

2. Музику як дієвий засіб вияву національного патріотизму.

3. Образний зміст прослуханих творів.

4. Розмаїття музичного мистецтва та своєрідність української народної музики.

Ставлення:

1. Виявляє зацікавлення до пошуку та слухання музики.

2. Виявляє любов до музики загалом та української музики зокрема.

3. Милується красою музичних творів, має власні музичні уподобання.

4. Співпереживає почутому та виявляє емоційні реакції на музичні твори.

Підходи та принципи навчання.

Нормативний зміст модельної навчальної програми базується на принципах національної спрямованості та діяльнісному пізнанні українського мистецтва як значущого, різноманітного та унікального за змістом і формами явища, на елементах визнаних світових акордеонних шкіл (Г. Мейсфілд,

Міє Мікі, Р. Свячкаускас) та доробку і традиціях української акордеонної (баянної) школи (О. Микитюк, Н. Качор, Я. Табачник, Є. Черказова тощо). Навчання акордеонному звукоутворенню засновується на поступовому опануванні способів, прийомів гри, що спираються на базові методичні позиції авторських шкіл. Здатність аналізувати та систематизувати наявний та власний викладацький досвід, документувати результати роботи надає можливість викладачам розробляти авторські методичні підходи в межах освітнього процесу. Розробка методів може ґрунтуватися на принципах цілісності, структурності, функціональної визначеності, зворотного зв'язку, художньо-діяльнісного підходу, педагогічному стимулюванні пізнавального інтересу.

З метою удосконалення навчального процесу в модельній навчальній програмі регламентовано застосування різноманітних за формами та змістом **методів навчання:**

формами – пояснювально-ілюстративного, спонукально-аналітичний, самостійно-творчого;

змістовною наповненістю – слухового, рухового, образно-асоціативного (художнього) тощо.

З урахування того, що модельна навчальна програма реалізує частину обов'язкових результатів навчання Стандарту початкової музичної освіти, що здобувається одночасно з початковою та базовою середньою освітою, її зміст пов'язаний із застосуванням під час навчання результатів модельних навчальних програм з навчальних предметів: «Сольфеджіо», «Слухання музики». Успішне опанування концепціями гри на акордеоні має інтегруватися з результатами знань, вмінь, навичок, розуміння та ставлення музично-теоретичних предметів.

Освітній процес з навчальної дисципліни «МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ: АКОРДЕОН (ФАХОВИЙ)» здійснюється у формі індивідуального уроку. Тривалість і кількість уроків змінюється залежно від класу учня:

Класи	Тривалість уроку, хв.	Кількість уроків на тиждень
1	35	2
2 – 4	40	3

Під час планування уроку слід визначати види навчальної діяльності учнів з використанням компетентнісного і діяльнісного підходів. Вимоги до уроку, які необхідно враховувати:

- урок повинен передбачати не тільки викладання матеріалу, змісту, але й завдання, які передбачають засвоєння, застосування навчальної інформації на практиці;

- певна частина знань і вмінь повинна бути отримана учнями в процесі самостійного пошуку;

- варіативність викладання: в одних випадках викладається готова інформація у формі пояснення, практичного показу і виконання вправ; в інших випадках матеріал вивчається через постановки викладачем проблеми та розкриття видів діяльності учнів для її рішення.

II. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОГО ПРЕДМЕТА 1 КЛАС

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності
Модуль 1		
<p>Демонструє знання будови та конструктивних особливостей акордеона.</p> <p>Пояснює принципи роботи та функціональні можливості акордеона</p> <p>Застосовує отримані знання на практиці під час гри.</p>	<p>Вивчення будови інструмента, його конструктивних елементів і принципів роботи; ознайомлення з функціональними можливостями та застосування цих знань під час гри.</p>	<p>Ознайомлення з будовою та конструктивними елементами акордеона.</p> <p>Ознайомлення з принципами функціонування механізмів інструмента.</p> <p>Виконання практичних завдань із застосуванням отриманих знань.</p>
<p>Володіє навичками правильної посадки, утримання акордеона та узгодження рухів рук.</p> <p>Виконує вправи з урахуванням технічних вимог: координація обох рук, чітке звуковидобування.</p>	<p>Формування правильної посадки та оптимального розташування акордеона.</p> <p>Підготовчі вправи для розслаблення м'язів рук.</p>	<p>Виконання вправ на розслаблення рук та плечового пояса.</p> <p>Демонстрація та повторення правил правильної посадки.</p> <p>Практична робота з акордеоном для закріплення правильної посадки.</p>
<p>Знає розташування обох клавіатур акордеону й демонструє правильну постановку рук.</p> <p>Застосовує базові навички ведення міха під час гри.</p> <p>Виконує гаму До-мажор, дотримуючись початкових аплікатурних принципів.</p>	<p>Ознайомлення з обома клавіатурами акордеона, включно з правильним розташуванням рук.</p> <p>Засвоєння базових навичок ведення міха.</p> <p>Розвиток початкових аплікатурних принципів під час виконання гами До-мажор.</p>	<p>Демонстрація та практичне опрацювання обох клавіатур.</p> <p>Вправи на формування правильної постановки рук та координацій під час ведення міха.</p> <p>Виконання гами До-мажор з урахуванням аплікатурних принципів.</p>
<p>Відтворює прості ритмічні малюнки.</p> <p>Розрізняє висоту звуків та інтервали на слух.</p> <p>Координує рухи правої руки під час виконання музичних вправ.</p>	<p>Розвиток відчуття ритму.</p> <p>Формування звуковисотних уявлень.</p> <p>Координація рухів правої руки під час гри.</p>	<p>Виконання ритмічних вправ та повторення музичних фраз.</p> <p>Завдання для розпізнання висоти та інтервалів.</p> <p>Практичні вправи для розвитку точності та координації рухів правої руки на інструменті.</p>
Модуль 2		
<p>Володіє скоординованими ігровими рухами.</p> <p>Працює синхронно руками та міхом під час виконання творів.</p>	<p>Вдосконалення ігрових рухів.</p> <p>Розвиток координації та синхронізації роботи рук і міховедення.</p>	<p>Виконання вправ для узгодження рухів рук та міха.</p> <p>Практичні вправи на поліпшення точності та ритмічної синхронізації.</p>

Демонструє точність і ритмічну узгодженість у грі.		
Володіє базовими навичками гри лівою рукою на акордеоні. Застосовує готові акорди та/або виборну клавіатуру під час гри. Координує гру лівої руки з мелодійною лінією правої руки.	Розвиток навичок гри на лівій клавіатурі акордеона: виконання готових акордів у басовому ключі та/або використання виборної клавіатури.	Практичне опрацювання готових акордів на лівій клавіатурі. Виконання вправ із застосуванням виборної клавіатури. Виконання музичних фраз, що поєднують обидві техніки гри.
Читає та відтворює прості музичні фрази за нотним записом. Орієнтується на нотному стані та застосовує знання під час виконання творів.	Ознайомлення та виконання музичних творів за нотним записом.	Виконання коротких музичних фраз на нотах під керівництвом викладача. Повторення та інтерпретація нотного матеріалу на інструменті. Слухові та практичні вправи для закріплення навичок читання нот з листа.
Розрізняє та відтворює динамічні відтінки <i>p</i> , <i>f</i> на акордеоні. Застосовує гучність для виразності виконання музичних фраз. Контролює силу звучання під час гри.	Вивчення динамічних відтінків (<i>p</i> , <i>f</i>) на інструменті.	Демонстрація і слухове сприйняття різних динамічних відтінків. Виконання вправ на відтворення гучності <i>p</i> , <i>f</i> на акордеоні. Практична гра музичних фраз із застосуванням динамічної шкали.
Відтворює прості мелодії та ритмічні малюнки. Розпізнає основні висоти звуків (низькі, високі), ритмічні та динамічні відмінності. Слухає уважно музику та реагує на її зміни.	Формування музичного слуху та пам'яті, розвиток здатності уважно сприймати музичні твори, контролювати власне виконання, запам'ятовувати мелодії та розрізняти нюанси звучання.	Ритмічні вправи. Повторення та відтворення простих музичних фраз.
Знає основні правила поведінки на сцені та під час концертів. Розвиває навички контролю емоцій та самопрезентації. Отримує перший практичний досвід участі в музичних заходах.	Ознайомлення з основними правилами поведінки на сцені та етикетом концертного виступу. Участь у класних, шкільних та інших музичних заходах, отримання першого досвіду сценічного виконання.	Обговорення правил поведінки на сцені та під час виступу. Репетиції сольних номерів. Участь у концертах класу викладача та шкільних музичних заходах.

Модуль 3		
<p>Використовує основні аплікатурні принципи для обох рук.</p> <p>Орієнтується на клавіатурах інструмента.</p> <p>Контролює рухи міха та підтримує рівномірність звучання.</p>	<p>Ознайомлення з аплікатурними принципами гри та розвиток тактильної орієнтації на обох клавіатурах.</p> <p>Засвоєння елементарних аплікатурних принципів для правої та лівої рук, основ принципів аплікатур, вдосконалення принципів ведення міху.</p>	<p>Вправи на ознайомлення з розташуванням клавіш та кнопок інструмента.</p> <p>Виконання елементарних аплікатурних принципів для правої та лівої рук.</p> <p>Повторення аплікатурних позицій.</p> <p>Вправи на контроль ведення міха.</p>
<p>Розрізняє штрихи <i>non legato</i> та <i>staccato</i>. Виконує їх правильно в простих мелодіях.</p> <p>Розвиває слухову увагу та ритмічну координацію.</p> <p>Має навички контролю виразності виконання.</p>	<p>Ознайомлення з основними штрихами гри на інструменті (<i>non legato</i>, <i>staccato</i>).</p> <p>Формування навичок розрізнення і правильного виконання штрихів під час гри.</p>	<p>Демонстрація та обговорення штрихів (<i>non legato</i> та <i>staccato</i>) на прикладі коротких музичних фраз.</p> <p>Виконання вправ на <i>non legato</i> та <i>staccato</i> на обох клавіатурах.</p> <p>Ігрові та ритмічні вправи на відпрацювання чіткого розділення нот.</p>
<p>Слухає та координує свою гру з іншими музикантами.</p> <p>Підтримує ритм та темп ансамблю.</p> <p>Формує початкові навички взаємодії в ансамблі.</p>	<p>Формування навичок ансамблевої гри з викладачем, розвиток слухової уваги, координації рухів, та уміння відчувати спільний музичний пульс ансамблю.</p>	<p>Спільне виконання коротких мелодій та ритмічних вправ із викладачем.</p> <p>Повторення простих ансамблевих фраз з різним темпом і динамікою.</p>
Модуль 4		
<p>Правино виконує штрихи <i>legato</i>, <i>non legato</i>, <i>staccato</i>.</p> <p>Вміє позначати штрихи в нотному записі.</p> <p>Розвиває контроль над звучанням нот і виразність виконання.</p>	<p>Ознайомлення з виконанням штриха <i>legato</i>. Подальше вдосконалення виконання штрихів <i>non legato</i> та <i>staccato</i>, а також освоєння їхнього графічного позначення в нотах.</p>	<p>Демонстрація виконання штрихів <i>legato</i>, <i>non legato</i>, <i>staccato</i>.</p> <p>Виконання вправ на роздільне та зв'язне відтворення нот.</p> <p>Позначення штрихів у нотному записі та робота з нотними зразками.</p> <p>Ігрові вправи на відпрацювання різних штрихів у коротких музичних фразах.</p>
<p>Виконує хроматичну гаму по півтонах.</p>	<p>Ознайомлення з виконанням хроматичної гами по півтонах та розвиток</p>	<p>Виконання хроматичної гами по півтонах на інструменті.</p>

<p>Розпізнає та застосовує знаки альтерації в нотному записі та на інструменті.</p> <p>Розвиває слухове сприйняття і музичну точність.</p> <p>Вдосконалює техніку гри та координацію рухів.</p>	<p>слухового сприйняття під час гри.</p> <p>Засвоєння знаків альтерації та їх практичне застосування.</p>	<p>Вправи на розпізнавання знаків альтерації в нотах та на клавіатурі.</p> <p>Слухові вправи на визначення підвищених та понижених звуків.</p> <p>Поєднання гами з простими мелодійними вправами для розвитку слуху.</p>
<p>Виконує гами До-мажор, Фа-мажор та Соль-мажор на правій клавіатурі.</p> <p>Відчуває послідовність нот на слух.</p>	<p>Ознайомлення та виконання гам До-мажор, Фа-мажор та Соль-мажор на правій клавіатурі.</p> <p>Розвиток техніки моторики руки та слухового сприйняття музичних інтервалів.</p>	<p>Виконання гам До-мажор, Фа-мажор та Соль-мажор на правій клавіатурі.</p> <p>Повторення гами в різних темпах для розвитку моторики руки.</p> <p>Слухові вправи на визначення висоти нот у гамі.</p> <p>Ігрові вправи для закріплення послідовності нот.</p>
<p>Розпізнає жанрові ознаки пісенних, танцювальних та маршових творів.</p> <p>Виконує твори, відображаючи темп і характер музики.</p> <p>Вивчає твори напам'ять та демонструє готовність до контрольного виступу.</p> <p>Розвиває музичну пам'ять, слухову уяву та виразність виконання.</p>	<p>Формування навичок розпізнавання характерних ознак пісенних, танцювальних та маршових творів, відчуття темпу (швидко, повільно) та вміння передавати характер і образ твору під час гри.</p> <p>Закріплення творів напам'ять та підготовка до контрольного виступу.</p>	<p>Слухання та аналіз музичних творів різних жанрів.</p> <p>Виконання творів з акцентом на темп і характер.</p> <p>Вправи на відтворення ритму та динаміки відповідно до жанру.</p> <p>Вивчення творів напам'ять через поступове повторення і фразування.</p> <p>Підготовка до контрольного заходу з обговоренням виконання.</p>

Програмні вимоги до учнів 1 класу: гами *C-dur*, *F-dur*, *G-dur*, одну октаву окремо кожною рукою, 5 – 6 етюдів, 7 – 9 творів.

Орієнтовний перелік творів для оцінювання:

1. М. Лисенко. Пісня Рака з опери «Коза-Дереза».
2. Й. Гайдн «Військовий марш».
3. Українська народна пісня «Коляда».
4. К. Черні «Етюд» №149.

2 КЛАС

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності
Модуль 5		
<p>Розуміє значення «паузи» у музичних творах.</p> <p>Вміє правильно виконувати різні види «пауз».</p> <p>Застосовує «паузи» для передачі ритму та виразності виконання.</p> <p>Володіє навичками слухового сприйняття.</p>	<p>Ознайомлення з музичним поняттям «пауза» та його роллю в ритмі та звучанні музики.</p>	<p>Демонстрація різних видів «пауз» у нотах та під час виконання.</p> <p>Виконання коротких вправ із включенням «пауз» у мелодіях.</p> <p>Ігрові ритмічні вправи на визначення та відтворення «пауз».</p> <p>Слухові вправи на сприйняття «пауз» у музичних творах.</p>
<p>Виконує хроматичну гаму та гаму До-мажор і Соль-мажор на дві октави.</p> <p>Вдосконалює техніку пальців та координацію правої руки.</p> <p>Підвищує слухову увагу і точність виконання.</p> <p>Розвиває вміння контролювати якість звучання та звукоутворення.</p>	<p>Формування навичок виконання хроматичної гами, а також гам До-мажор і Соль-мажор правою рукою на дві октави. Вдосконалення звукоутворення та звуковедення під час гри.</p>	<p>Виконання хроматичної гами та гам До-мажор і Соль-мажор на дві октави.</p> <p>Повторення вправ для розвитку техніки пальців та координації правої руки.</p> <p>Вправи на контроль звукоутворення та рівномірності звучання.</p> <p>Слухові вправи для відчуття рівності звуку.</p>
<p>Розуміє поняття «фраза» у музиці.</p> <p>Вміє застосовувати фразування у простих п'єсах.</p> <p>Розвиває музичну увагу, слухову чутливість та виразність виконання.</p>	<p>Ознайомлення з елементарними інструктивними п'єсами, з акцентом на фразуванні.</p>	<p>Виконання коротких п'єс із різним фразуванням.</p> <p>Вправи на визначення початку та завершення музичних фраз.</p> <p>Слухові вправи для сприйняття виразності та музичного характеру фраз.</p>
<p>Вміє передавати характер і настрої твору через виконання.</p> <p>Розвиває уяву та здатність до музичної асоціації.</p> <p>Формує первинні навички художньої інтерпретації музики. Покращує слухову чутливість та музичну увагу.</p>	<p>Розвиток художньо-образного мислення, здатності передавати через музику образ, настрої і характер твору.</p>	<p>Виконання музичних творів з акцентом на передавання настрою та характеру.</p> <p>Вправи на уяву та асоціативне сприйняття музики.</p> <p>Аналіз музичних прикладів для розпізнавання образів та емоцій.</p>

Модуль 6		
<p>Орієнтується на обох клавіатурах під час гри.</p> <p>Вдосконалює техніку гри на лівій клавіатурі.</p> <p>Розвиває координацію рук та музичну увагу.</p> <p>Формує цілісне сприйняття інструмента під час виконання.</p>	<p>Розвиток цілісного сприйняття обох клавіатур інструмента та здатності вільно орієнтуватися на них.</p> <p>Продовження вдосконалення техніки гри на лівій клавіатурі.</p>	<p>Вправи на одночасне сприйняття і координацію обох клавіатур.</p> <p>Виконання простих мелодій та вправ на лівій клавіатурі.</p> <p>Вправи на орієнтацію пальців та розвиток тактильної пам'яті.</p> <p>Повторення та закріплення вправ під контролем викладача.</p>
<p>Володіє різними динамічними відтінками під час гри.</p> <p>Застосовує динаміку для виразності та передачі характеру твору.</p> <p>Розвиває слухову чутливість та контроль над звучанням.</p> <p>Формує навички виразного та емоційного виконання.</p>	<p>Ознайомлення з різноманітністю динамічної палітри (<i>mp</i>, <i>mf</i>) та практичне застосування різних динамічних відтінків під час гри.</p>	<p>Виконання вправ із різною гучністю та силою звуку.</p> <p>Практичне застосування динамічних контрастів у п'єсах.</p> <p>Вправи на визначення динамічних відтінків.</p>
<p>Виконує штрихи <i>legato</i>, <i>non legato</i>, <i>staccato</i> правильно.</p> <p>Вміє узгоджувати рух обох рук під час гри.</p> <p>Розвиває технічні навички та координацію пальців.</p> <p>Підвищує слухову увагу та музичну точність.</p>	<p>Продовження вдосконалення гри штрихами <i>legato</i>, <i>non legato</i>, <i>staccato</i>, а також розвиток координації та синхронності рухів обох рук під час гри.</p>	<p>Вправи на відпрацювання штрихів <i>legato</i>, <i>non legato</i>, <i>staccato</i>.</p> <p>Повторення музичних фраз обома руками для узгодження рухів.</p> <p>Ритмічні вправи для координації пальців обох рук.</p>
<p>Виконує технічні та легкі інструктивні п'єси.</p> <p>Вдосконалює техніку дрібної моторики та ритмічну точність.</p> <p>Застосовує фразування, динаміку та штрихи для виразності виконання.</p>	<p>Вдосконалення навичок гри через виконання технічних та легких інструктивних п'єс.</p>	<p>Виконання коротких технічних вправ та легких інструктивних п'єс.</p> <p>Повторення та закріплення фразування, динаміки та штрихів.</p> <p>Ігрові та слухові вправи на розвиток точності дрібної моторики та ритму.</p>
Модуль 7		
<p>Виконує гами До-мажор, Соль-мажор правою рукою.</p>	<p>Удосконалення виконання гам До-мажор, Соль-мажор.</p>	<p>Виконання гам До-мажор, Соль-мажор з поступовим</p>

Виконує арпеджіо, акорди правою рукою.	Ознайомлення з виконанням арпеджіо, акордів правою рукою.	збільшенням темпу. Вправи на освоєння арпеджіо та акордів правою рукою.
Виконує гаму Фа-мажор правою рукою.	Оволодіння виконанням гами Фа-мажор на правій клавіатурі.	Виконання гами Фа-мажор у повільному та середньому темпі. Розвиток координації та рівномірності рухів дрібної моторики правої руки. Гра вправ з використанням гами Фа-мажор.
Виконує гаму До-мажор лівою рукою.	Вивчення аплікатурних особливостей гри гами До-мажор лівою рукою.	Виконання гами До-мажор лівою рукою в повільному та середньому темпі. Вправи на правильне розташування пальців і плавність переходів між нотами. Розвиток рівномірності та точності рухів пальців лівої руки.
Визначає напрямок руху звука за висотою. Розрізняє основні динамічні відтінки та може їх відтворити.	Розвиток звуковисотної пам'яті через визначення напрямку руху звука за висотою та динамікою.	Вправи на розпізнавання висоти звуків. Вправи на визначення зміни гучності та динамічних нюансів. Виконання мелодій за слухом із урахуванням висоти звуків та динаміки.
Виконує музичні вправи обома руками із правильною аплікатурою. Демонструє технічний рівень гри лівою рукою (готова або/та виборна система) на основі вправ.	Подальше вдосконалення аплікатурно-технічних навичок гри на правій та лівій клавіатурах з акцентом на рівномірне ведення міху.	Вправи та гами для обох рук із різною аплікатурою. Вправи на координацію рухів обох рук та рівномірність темпу.
Здатний чітко висловлювати власне ставлення до музики. Вміє передавати власні емоції через виконання.	Розвиток уміння виражати власне ставлення до прослуханих творів.	Виконання музичних фрагментів, передаючи настрої і характер композиції.

Модуль 8		
<p>Інтерпретує темпові та динамічні позначення в нотному тексті. Застосовує їх під час гри.</p> <p>Передає характер і настрої твору через темпово-динамічні зміни.</p>	<p>Опанування темпових і динамічних нюансів (<i>andante, moderato, ritenuto, diminuendo, crescendo</i>).</p>	<p>Вправи із застосуванням вказаних нюансів.</p> <p>Порівняння звучання одного і того ж уривку в різних темпах і динаміці.</p> <p>Вправи на зміну темпу в процесі гри.</p>
<p>Застосовує різні штрихи в технічних вправах та музичних творах.</p> <p>Розрізняє звучання різних штрихів та усвідомлено їх використовує.</p>	<p>Закріплення та вдосконалення опанованих видів штрихів на основі вивченого матеріалу.</p>	<p>Вправи та гами з використанням різних штрихів (<i>legato, non legato, staccato</i>).</p> <p>Порівняння звучання одного і того ж уривку в різних штрихах.</p>
<p>Володіє новими творами, поповнюючи власний репертуар.</p> <p>Проявляє інтерес до різних жанрів та стилів.</p>	<p>Збагачення репертуару.</p>	<p>Ознайомлення з новими музичними творами різного стилю та характеру.</p> <p>Виконання п'єс відповідно до рівня підготовки учня.</p> <p>Робота над художньою виразністю нових творів.</p>
<p>Використовує однотипну аплікатуру в арпеджіо в лівій руці.</p>	<p>Опанування специфіки гри арпеджіо й акордів мажорної гама лівою рукою.</p> <p>Застосування однотипної аплікатури та дублювання основного тону в басах.</p>	<p>Виконання арпеджіо мажорної гама з дотриманням правильної аплікатури лівою рукою.</p>
<p>Розуміє що таке «музична фраза» та її роль у мелодії.</p> <p>Вміє визначати і відтворювати «кульмінацію» та «цезуру».</p> <p>Формує навички правильного фразування під час гри.</p>	<p>Ознайомлення з музичною фразою як складовою частиною мелодії.</p> <p>Засвоєння понять «фразування», «кульмінація», «цезура».</p>	<p>Прослуховування музичних прикладів із чітко вираженим фразуванням.</p> <p>Виконання мелодій з визначенням початку й завершення фраз.</p> <p>Вправи на виділення кульмінаційних моментів у фразі.</p>
<p>Знає основні засоби музичної виразності та свідомо застосовує їх під час гри.</p> <p>Здатний передавати художній образ музики</p>	<p>Використання засобів музичної виразності для передачі художнього образу.</p>	<p>Прослуховування творів з різними засобами виразності.</p> <p>Виконання п'єс з акцентуванням на певний засіб виразності.</p> <p>Порівняння інтерпретацій</p>

через засоби музичної виразності.		одного твору в різному емоційному забарвленні.
Вміє відтворити мелодію на слух.	Підбір мелодії на інструменті на основі слухового сприйняття.	Прослуховування мелодій і визначення її побудови. Виконання мелодій на інструменті за слухом. Порівняння власного виконання з оригіналом.

Програмні вимоги до учнів 2 класу: гами C-dur, G-dur, F-dur двома руками у прямому русі у дві октави, тризвукові короткі арпеджіо та тонічні тризвуки з оберненням у вивчених тональностях окремо кожною рукою, 2 – 3 п'єси з елементами поліфонії, 4 – 5 різнохарактерних п'єс, 2 – 3 обробки народних пісень та танців, 4–5 етюдів на різні види техніки.

Орієнтовний перелік творів для оцінювання:

1. Ф. Бер «Іспанська пісенька».
2. Я. Лапінський «Марш».
3. Л. Шитте «Етюд» № 139.
4. Українська народна пісня «Журавка».

3 КЛАС

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності
Модуль 9		
Координує обидві руки під час виконання різних штрихів. Формує рівномірність і точність звуковидобування під час гри.	Розвиток координації лівої та правої рук під час виконання різних штрихів.	Вправи з різними штрихами одночасно обома руками. Тренування переходів між різними штрихами в мелодичних фрагментах.
Застосовує правильну аплікатуру під час гри довгого арпеджіо. Розвиває плавність, точність і рівномірність звуковидобування.	Опанування принципів аплікатури для виконання довгого арпеджіо в мажорних тональностях правою рукою.	Виконання довгого арпеджіо з використанням правильної аплікатури. Вправи на плавність і рівномірність ведення мелодії правою рукою.
Розуміє основні принципи побудови твору великої форми. Вміє відтворювати структуру твору під час гри.	Вивчення принципів побудови на структури творів великої форми та практичне виконання його уривків.	Аналіз структури у творах, частини, повтори, теми. Прослуховування прикладів творів великої форми. Виконання уривків твору з дотриманням структурних особливостей.
Модуль 10		

<p>Вміє користуватися прийомами контролю якості звучання та здійснює постійний самоконтроль виконавських рухів.</p>	<p>Розвиток уміння створювати уявно-слухову модель якісного звучання та здійснювати самоконтроль виконавських рухів.</p>	<p>Вправи на формування чистоти інтонації, динаміки та виразності.</p>
<p>Розрізняє мотив, фразу, речення в музичному творі.</p> <p>Інтонує правильно та виділяє завершеність музичних побудов.</p> <p>Виконує твір більш логічно, виразно та структуровано.</p>	<p>Поглиблення роботи над структурними елементами музичного твору (мотивом, фразою, реченням).</p>	<p>Розпізнавання та виділення мотивів та фраз у нотному тексті.</p> <p>Виконання окремих мотивів і фраз різною динамікою та артикуляцією.</p> <p>Вправи на об'єднання мотивів у фрази, а фрази – у музичні речення.</p>
<p>Виконує гами штрихом <i>legato</i> в різних тональностях та темпах виразно та плавно.</p> <p>Застосовує штрих <i>legato</i> в етюдах і у творах.</p> <p>Виконує гами штрихом <i>staccato</i> чітко та ритмічно.</p> <p>Змінює штрихи в грі усвідомлено, роблячи звучання більш різноманітним та виразним.</p>	<p>Опрацювання вправ на штрих <i>legato</i>: виконання гам у різних темпах і тональностях, а також етюдів, спрямованих на розвиток плавності звучання.</p> <p>Розвиток навичок штриха <i>staccato</i>: виконання гам з акцентом на чіткість звуковидобування та вправ з різними ритмічними малюнками.</p>	<p>Гра гам штрихом <i>legato</i> у різних тональностях та темпах.</p> <p>Виконання етюдів, що підкреслюють плавність і зв'язність звучання.</p> <p>Вправи на зміну штрихів (від <i>legato</i> до <i>staccato</i>).</p> <p>Гра гам штрихом <i>staccato</i> з чітким виділенням кожного звука.</p>
<p>Виконує гами в штриху <i>non legato</i> правильно.</p> <p>Контролює плавність та чіткість кожного звука під час гри.</p> <p>Застосовує навички гри штриха <i>non legato</i> під час виконання.</p>	<p>Виконання опанованих гам у штриху <i>non legato</i>, з акцентом на плавність переходів між звуками та рівномірність звучання.</p>	<p>Повторення гам штрихом <i>non legato</i> в різних тональностях.</p> <p>Вправи на рівність звуковидобування та однакову тривалість нот.</p> <p>Робота над музичними фразами, з використанням штриха <i>non legato</i>.</p>
Модуль 11		
<p>Орієнтується в різних позиціях клавіатури.</p> <p>Застосовує зручну та правильну аплікатуру у вправах, етюдах та творах.</p> <p>Виконує плавні переходи</p>	<p>Опанування принципів позиційної аплікатури: закріплення правильної постановки рук, вибір оптимальних аплікатурних рішень для виконання гам, етюдів та п'єс.</p>	<p>Виконання вправ та гам у різних позиціях на клавіатурі.</p> <p>Вивчення та закріплення зручних аплікатурних схем для окремих пасажів.</p> <p>Аналіз нотного тексту з пошуком найбільш</p>

між позиціями без втрати якості звучання.		ефективної аплікатури.
<p>Виконує прийом тремоло міхом рівно, виразно і в різних темпах.</p> <p>Використовує різновиди тремоло міхом для досягнення різного ритмічного звучання.</p> <p>Володіє прийомом <i>glissando</i> у висхідному та низхідному русі.</p> <p>Застосовує тремоло міхом та <i>glissando</i> в п'єсах з урахуванням художнього образу.</p>	<p>Робота над прийомом гри тремоло міхом та його різновидів для створення виразності звучання.</p> <p>Опанування прийому гри <i>glissando</i> як засобу художньої виразності у виконанні творів.</p>	<p>Вправи на рівномірність та контроль рухів міхом під час виконання прийому гри тремоло.</p> <p>Слухання та порівняння звучання різновидів тремоло.</p> <p>Практичне застосування тремоло міхом в етюдах та музичних творах.</p> <p>Вправи на ковзання пальців (<i>glissando</i>) по клавіатурі.</p> <p>Виконання коротких уривків та п'єс з використанням <i>glissando</i>.</p>
<p>Виконує різні види арпеджіо та акорди в мажорних гамах обома руками.</p> <p>Зберігає рівність, ритмічність і чистоту звучання при одночасному виконанні.</p> <p>Демонструє незалежність рухів рук під час гри.</p>	<p>Закріплення навичок виконання різновидів арпеджіо та акордів у мажорних гамах обома руками.</p> <p>Розвиток незалежності та узгодженості рухів правої та лівої руки під час гри.</p>	<p>Виконання арпеджіо та акордів у мажорних тональностях у різних темпах.</p> <p>Вправи на чергування арпеджіо та акордів у правій клавіатурі.</p> <p>Вправи на координацію.</p> <p>Виконання вправ та етюдів де поєднуються арпеджіо та акорди.</p>
Модуль 12		
<p>Виконує гами, арпеджіо та акорди в тональностях До-мажор, Соль-мажор, Фа-мажор в діапазоні 2–3 октав обома руками.</p> <p>Застосовує опановані штрихи залежно від музичного завдання.</p>	<p>Гра мажорних одноголосних гам, арпеджіо та акордів у тональностях До-мажор, Соль-мажор, Фа-мажор у діапазоні 2–3 октав обома руками опанованими штрихами.</p>	<p>Виконання гам у зазначених тональностях різними штрихами і в різних темпах.</p> <p>Опрацювання арпеджіо в 2–3 октави з фіксацією уваги на плавність переходів між позиціями.</p> <p>Вправи на зміну штрихів.</p> <p>Поєднання гам, арпеджіо та акордів у комплексних технічних вправах.</p>
<p>Розпізнає різницю між <i>p</i> та <i>f</i>.</p> <p>Застосовує контрастну</p>	<p>Ознайомлення з поняттям контрастної динаміки.</p> <p>Відмінності від динаміки <i>p</i></p>	<p>Виконання музичних фраз із різною динамікою.</p> <p>Вправи на плавне збільшення</p>

динаміку під час гри. Змінює гучність динаміки для створення виразності.	та <i>f</i> , а також використання контрасту для підкреслення музичної виразності твору.	та зменшення гучності (<i>diminuendo, crescendo</i>). Порівняння звучання одного і того ж фрагмента в різних динамічних варіантах.
---	--	---

Програмні вимоги до учнів 3 класу: гами C-dur, G-dur, F-dur, a-moll, e-moll, d-moll, у прямому русі, у дві–три октави, арпеджіо, акорди, 1 – 2 поліфонічні твори, 1 – 2 твори великої форми, 4 – 5 різнохарактерних п'єс, 2 – 3 обробки народних пісень і танців, 4 – 5 етюдів на різні види техніки.

Орієнтовний перелік творів для оцінювання:

1. А. Штогаренко «Танцювальна».
2. Й.-С. Бах. Прелюдія.
3. Д. Тюрк. Маленьке рондо.
4. О. Гедіке. Етюд №137.

4 КЛАС

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності
Модуль 13		
Застосовує та інтерпретує різні темпи (<i>andante, moderato, allegro, ritenuto, accelerando</i>). Контролює гучність за допомогою <i>diminuendo, crescendo</i> . Поєднує темпові та динамічні зміни для створення виразного музичного образу.	Опанування більш широкого діапазону темпів і динаміки (<i>andante, moderato, allegro, ritenuto, accelerando, diminuendo, crescendo</i>) для розвитку виразності музичного виконання.	Виконання вправ у різних темпах, різними динамічними відтінками. Поступове прискорення (<i>accelerando</i>) та уповільнення (<i>ritenuto</i>). Вправи на плавне збільшення та зменшення гучності (<i>diminuendo, crescendo</i>).
Виконує гами До-мажор, Соль-мажор, Фа-мажор різними штрихами в різних темпових співвідношеннях.	Виконання гам До-мажор, Соль-мажор, Фа-мажор різними штрихами в різних темпових співвідношеннях. Подальше опанування арпеджіо, акордів обома руками.	Виконання гам у різних темпах та штрихах. Вправи на координацію обох рук при арпеджіо та акордів. Поєднання гам, арпеджіо та акордів у комплексних технічних вправах.
Розуміє поняття «поліфонія» та її складові. Виконує прості поліфонічні вправи та уривки творів. Координує рухи обох рук для одночасного виконання різних голосів.	Ознайомлення з поняттям «поліфонія» та розвиток базових навичок виконання її складових елементів, таких як окремі голоси, контрапунктні лінії та взаємозв'язок між ними.	Виконання простих дво- та трьохголосних вправ. Вправи на координацію лівої і правої руки при одночасному виконанні різних голосів. Виділення основної мелодії серед супроводу та навпаки.

Виділяє основну мелодію та супровід.		
Виділяє музичні фрази у творі. Розставляє змістовні наголосі для підкреслення логіки музичної фрази. Поєднує фрази в цілісне виконання з чіткою динамічною структурою.	Розвиток уміння виділяти музичні фрази та правильно розставляти змістовні наголоси у творі для досягнення логіки та виразності виконання.	Визначення початку та кінця музичних фраз у нотному тексті. Вправи на підкреслення змістовних наголосів у музичних уривках. Гра фраз з різним акцентуванням ключових нот. Поєднання фраз у цілісне виконання твору.
Модуль 14		
Виконує гармонічну гаму ля-мінор правою рукою. Використовує аплікатуру та координує рухи пальців.	Ознайомлення з гармонічною гамою ля-мінор та розвиток навичок її виконання правою рукою.	Послідовне виконання гами ля-мінор гармонічного виду правою рукою. Вправи на правильну постановку пальців і аплікатури.
Виконує вправи та етюди опанованими технічними прийомами. Передає художній образ твору у виконанні. Робить фразування та підкреслює інтонаційні акценти.	Відпрацювання вправ та етюдів на опановані види техніки під час гри. Робота над фразуванням, інтонаційною виразністю, розвитком музичної пам'яті, формуванням художнього образу творів та поглибленням теоретичних знань.	Виконання вправ і етюдів на опановані технічні прийоми. Вправи на чітке фразування і виразне виділення ключових нот. Робота над запам'ятовуванням музичних творів та аналіз їхньої структури.
Модуль 15		
Виконує гармонічну гаму ля-мінор правою рукою опанованими штрихами. Застосовує різні штрихи для розвитку виразності.	Виконання гармонічної гами ля-мінор правою рукою опанованими штрихами для розвитку технічної впевненості та виразності звучання.	Послідовне виконання гами ля-мінор гармонічного виду правою рукою різними штрихами. Вправи на контроль плавності переходів між нотами. Гра гами з варіаціями темпів та динаміки.
Виконує вправи та етюди з опанованими технічними прийомами. Застосовує технічні навички у творчих завданнях. Демонструє музичну виразність та технічну точність.	Відпрацювання вправ та етюдів на опановані види техніки гри з метою закріплення навичок та подальшого розвитку учня.	Виконання вправ та етюдів для закріплення опанованих прийомів. Виконання вправ з різною динамікою, темпами та штрихами.

Модуль 16

<p>Виконує мажорні гами, арпеджіо та акорди на 2–3 октави.</p> <p>Застосовує різні штрихи для розвитку виразності та технічної гнучкості.</p>	<p>Виконання гам До-мажор, Соль-мажор, Фа-мажор обома руками на 2–3 октави, з використанням різних штрихів, включно з арпеджіо та акордами в комплексному технічному опрацюванні.</p>	<p>Виконання гам у різних штрихах та темпах обома руками.</p> <p>Вправи на координацію рухів правої та лівої руки під час арпеджіо та акордів.</p> <p>Поєднання гам, арпеджіо та акордів у комплексних технічних вправах.</p>
<p>Виконує гармонічну гаму ля-мінор правою рукою.</p> <p>Застосовує опановані штрихи для розвитку плавності та чіткості звучання.</p> <p>Виконує арпеджіо та акорди в межах гамового матеріалу.</p>	<p>Подальше опанування гармонічної гами ля-мінор правою рукою з опанованими штрихами, виконання арпеджіо та акордів.</p>	<p>Виконання гами ля-мінор правою рукою (гармонічний вид) у різних штрихах та темпах.</p> <p>Гра арпеджіо та акордів у межах гамового матеріалу.</p>
<p>Розпізнає мелізми в нотному тексті.</p> <p>Виконує мелізми чітко та виразно.</p> <p>Застосовує мелізми для підкреслення музичного образу.</p> <p>Поєднує мелізми з іншими технічними прийомами.</p>	<p>Ознайомлення з мелізмами (форшлаг, мордент, трель) та розвиток навичок їх виконання для збагачення виразності музичного виконання.</p>	<p>Слухання музичних прикладів із мелізмами та визначення їх у нотному тексті.</p> <p>Вправи на виконання форшлага, мордента та трелі.</p> <p>Поєднання мелізмів із різними штрихами та динамікою.</p> <p>Контроль чистоти інтонації та рівності виконання мелізмів.</p>
<p>Виконує тремоло, <i>glissando</i>, репетиції та арпеджіато з чіткістю та технічною впевненістю.</p> <p>Контролює рухи обох рук і міху.</p> <p>Поєднує різні технічні прийоми в комплексне виконання.</p>	<p>Продовження розвитку технічних навичок виконавського апарату та ознайомлення з прийомами гри (тремоло, <i>glissando</i>, репетиції, арпеджіато).</p>	<p>Вправи на рівномірність і контроль рухів міхом під час тремоло.</p> <p>Вправи на <i>glissando</i> в різних регістрах.</p> <p>Виконання коротких уривків з репетиціями для розвитку точності і ритмічної стабільності.</p> <p>Вправи на арпеджіато з різними апікатурними схемами та темпами.</p> <p>Поєднання технічних прийомів у комплексних вправах.</p>

Програмні вимоги до учнів 4 класу:

– мажорні гами до трьох знаків у ключі в унісон і октави двома руками, мінорні гами до двох знаків у ключі в прямому русі двома руками; короткі тризвучні арпеджіо у вивчених тональностях двома руками; короткі чотиризвучні і довгі арпеджіо у вивчених тональностях окремо кожною рукою;
– 1 – 2 поліфонічні твори, 1 – 2 твори великої форми, 3 – 4 різнохарактерні п'єси, 2 – 3 обробки народних пісень і танців, 4 – 5 етюдів на різні види техніки, 1 – 2 твори, вивчених самостійно.

Орієнтовний перелік творів для оцінювання:

1. В. Кікта «Какон».
2. В. Власов. Сонатина «Друзі».
3. В. Сільвестров «Вранішня птаха».
4. К. Черні. Етюд.

III. ФОРМИ І ВИДИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Для моніторингу ефективності методів навчання та рівня навчальних досягнень учнів застосовуються форми поточного та підсумкового контролю. Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів базуються на постійному спостереженні за їхнім індивідуальним розвитком у процесі навчання. Головна мета контролю – знайти ефективні способи досягнення кожним учнем необхідних результатів навчання.

Модельною програмою передбачене застосування практик **формування оцінювання**, метою якого відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опанування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудову індивідуальної освітньої траєкторії особистості, з одночасним використанням їх результатів для поточного і підсумкового оцінювання з формувальною метою – тобто для надання й отримання зворотного зв'язку, щодо успіху та рівня складності завдань, визначення подальших освітніх цілей і коригування навчання з орієнтацією на виявлені потреби учнів/учениць, формування загальної культури оцінювання.

Під час **поточного контролю** оцінюється прогрес учня, що дозволяє викладачеві адаптувати освітній процес. Він сприяє відстеженню індивідуального розвитку, опануванню компетентностей модельної навчальної програми та формуванню індивідуального напрямку навчання. Викладач самостійно проводить поточний контроль, аналізуючи опанування учнем навчального матеріалу та за потреби корегуючи педагогічні підходи. До форм поточного контролю входять публічні виступи (участь у концертах, фестивалях).

Поточний контроль здійснюється:

– під час навчальних занять (поурочний контроль);
– за підсумками кожного семестру (контрольний захід, технічні заліки, академічні концерти). Конкретні форми поточного контролю визначаються викладачем відповідно до робочої програми.

Підсумковий контроль здійснюється наприкінці кожного навчального року у формі іспиту. Учень складаючи іспит з фаху, виконує певний обсяг творів напам'ять. Підсумковий контроль проводиться з урахуванням прогресу

учня протягом року, перевіркою набутих компетентностей. Підсумковий контроль оцінює всі аспекти навчання, включаючи виконавську техніку, передачу художнього образу, музичну виразність та майстерність виконання відповідно до вікових та індивідуальних можливостей учня.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, що проводяться закладом, є **поточне та підсумкове** (семестрове та річне).

Семестрове та підсумкове (річне) оцінювання результатів навчання здійснюється за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначають цифрами від 1 до 12. Під час обговорення виступів учнів необхідно звертати увагу на:

- рівність інтонації;
- якість звуку;
- темпові та метроритмічні неточності;
- наявність текстових помилок;
- емоційність виконання твору;
- технічний рівень виконання;
- музикальність та образність виконання.

Під час оцінювання виступу учня на підсумковому контрольному заході (іспиті) необхідно додатково враховувати такі змістові аспекти:

- формування та розвиток ігрового апарату;
- робота над якісним звуковидобуванням;
- емоційно-образне виконання творів;
- розвиток навички читання з листа;
- розвиток вміння підбирати на слух;
- формування самостійності під час виконання домашніх завдань.

IV. ОСНОВНІ ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НА ЗАВЕРШЕННЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРЕДМЕТА

Учень демонструє такі навчальні результати:

– оволодіння загальними навичками гри на баяні: правильна посадка за інструментом аплікатура, координація рухів правої та лівої руки, правильна аплікатура;

- наявність слухового контролю;
- метроритмічні та темпові характеристики твору;
- цілісне виконання музичних творів (відсутність текстових помилок);
- технічний рівень виконання.
- жанрові та штрихові ознаки твору;
- емоційно-образне виконання твору;
- точність виконання авторського тексту.